

2 ZDRAVSTVENO STANJE PREBIVALSTVA

2.4 OBOLEVNOST

2.4.2 RAK

Leta 2015 je v Sloveniji za rakom na novo zbolelo 14.329 ljudi, umrlo pa jih je 6.216. Konec decembra 2015 je živel 102.393 ljudi, ki jim je bila v življenju postavljena diagnoza rak. Število zbolelih se v zadnjih desetih letih veča za 2,0 % povprečno letno. Med moškimi je najpogostejši rak prostate (20,3 %), med ženskami pa rak dojke (20,4 %). Najpogosteje zbolevalo še za rakom kože (razen melanoma), pljuč ter debelega črevesa in danke, ki skupaj predstavljajo 58,6 % vseh na novo ugotovljenih malignih bolezni. Čisto preživetje slovenskih bolnikov z rakom se s časom izboljšuje, saj v zadnjih letih že več kot polovica zbolelih živi več kot pet let po diagnozi.

Osnovni kazalniki bremena raka kažejo, da spada rak med največje javnozdravstvene probleme v Sloveniji. Leta 2015 je v Sloveniji na novo za rakom zbolelo 14.329 ljudi, 7.859 moških in 6.470 žensk. Zaradi raka je tega leta umrlo 6.216 ljudi, 3.484 moških in 2.732 žensk. Med nami je konec leta 2015 živel 102.393 ljudi, ki jim je bila tekom življenja postavljena diagnoza rak. Med njimi je značilno več žensk (56.225), saj moški (46.168) zolevajo za bolj usodnimi vrstami rakov.

2.4.2 Tabela 1: **Breme raka**, Slovenija, 2015

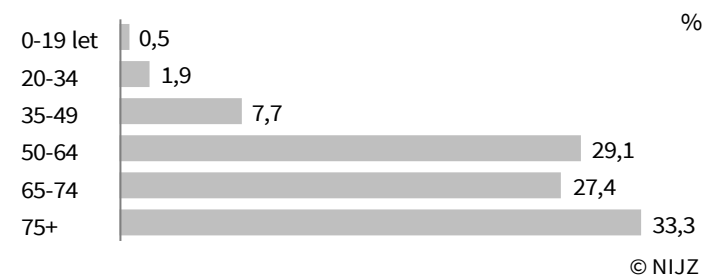
	Moški	Ženske	SKUPAJ
Incidenca	7.859	6.470	14.329
Umrli	3.484	2.732	6.216
Prevalenca	46.168	56.225	102.393

© NIJZ

Viri: Rak v Sloveniji 2015, Register raka Republike Slovenije, 2018

Starostna struktura zbolelih za rakom v Sloveniji leta 2015 ponazarja, da je rak bolezen starejših ljudi, saj je 90 % zbolelih ob diagnozi starejših od 50 let, več kot polovica pa jih ima ob diagnozi 65 let ali več. Po podatkih Registra raka Republike Slovenije (RRRS) je mogoče predvideti, da bo od rojenih leta 2015 za rakom do 75. leta starosti zbolel eden od dveh moških in ena od treh žensk.

2.4.2 Slika 1: **Odstotni delež incidence vseh rakov** po starostnih skupinah, Slovenija, 2015

Viri: Rak v Sloveniji 2015, Register raka Republike Slovenije, 2018

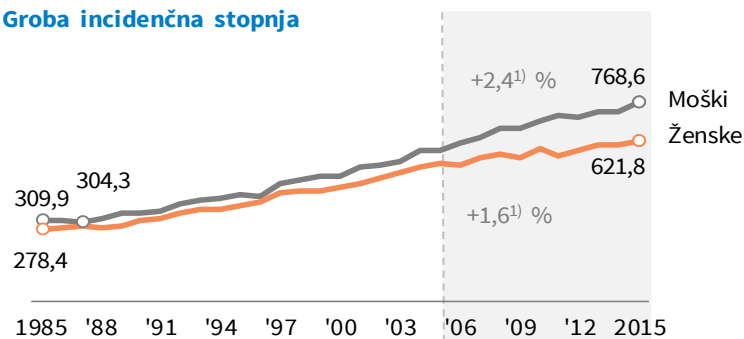

Časovna trenda incidence in umrljivosti raka pri obeh spolih nakazujeta rast bremena raka pri nas. V zadnjih 10 letih se je groba incidenčna stopnja pri moških večala povprečno za 2,4 % letno, pri ženskah pa za 1,6 %. Groba umrljivostna stopnja se je pri moških v tem obdobju večala povprečno za 1,0 % letno, pri ženskah pa za 1,1 %. Več kot polovica zvečanja incidence gre na račun staranja prebivalstva - starostno standardizirana incidenčna stopnja raka je namreč vsako leto višja za 0,5 %. Starostno standardizirana umrljivostna stopnja pa se celo manjša in sicer za -1,3 % letno.

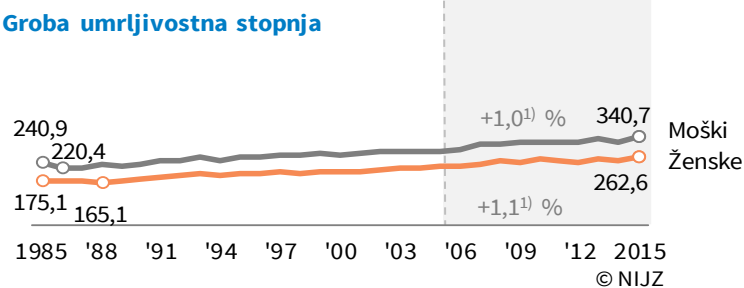
2.4.2 Slika 2: **Groba incidenčna in umrljivostna stopnja raka** po spolu s povprečno letno spremembo¹⁾ za zadnjih 10 let, Slovenija, 1985–2015

na 100.000 prebivalcev

Groba incidenčna stopnja

Groba umrljivostna stopnja

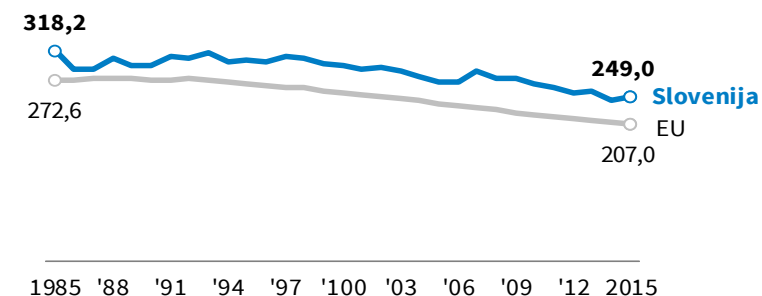
¹⁾ Povprečna letna sprememba je statistično značilna pri stopnji tveganja 0,05.
Viri: Rak v Sloveniji 2015, Register raka Republike Slovenije, 2018

Starostno standardizirana umrljivostna stopnja raka se polagoma zmanjšuje tako v Evropi kot v Sloveniji. V Sloveniji je višja od evropskega povprečja, pri čemer je razlika večja pri moških.

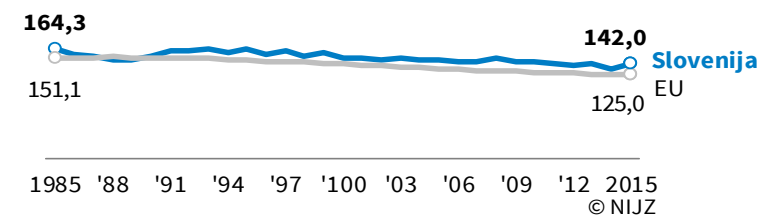
2.4.2 Slika 3: **Starostno standardizirana umrljivostna stopnja raka**, Slovenija in EU, 1985–2015

SSS umrljivosti na 100.000 prebivalcev

Moški

Ženske

Viri:
SLORA <http://www.slora.si/>, 8. 11. 2018
WHO <http://data.euro.who.int/hfad/>, 8. 11. 2018

I. INCIDENČNE MERE RAKA

2.4.2 Tabela 2: **Incidenca raka** po najpogostejših lokacijah, spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2015

Lokacija po MKB-10		0-19 let	20-34	35-49	50-64	65-74	75+	SKUPAJ	
Želodec	C16	Moški	-	2	17	71	106	101	297
		Ženske	-	2	5	37	38	77	159
Debelo črevo	C18	Moški	2	2	29	120	152	166	471
		Ženske	-	2	15	83	111	171	382
Rektosigmoidna zveza	C19	Moški	-	-	3	18	21	23	65
		Ženske	-	1	1	10	11	24	47
Rektum	C20	Moški	-	-	15	89	83	61	248
		Ženske	-	1	5	31	42	61	140
Sapnici in pljuča	C34	Moški	-	2	20	367	303	284	976
		Ženske	-	-	15	197	124	122	458
Druge maligne neoplazme kože	C44	Moški	-	17	77	332	406	565	1.397
		Ženske	1	15	95	248	300	623	1.282
Dojka	C50	Moški	-	-	-	3	3	2	8
		Ženske	-	32	232	497	276	282	1.319
Maternični vrat	C53	Moški	-	-	-	-	-	-	-
		Ženske	-	9	40	45	7	18	119
Maternično telo	C54	Moški	-	-	-	-	-	-	-
		Ženske	-	2	22	137	107	87	355
Prostata	C61	Moški	-	-	16	514	658	411	1.599
		Ženske	-	-	-	-	-	-	-
Ostale lokacije		Moški	37	116	281	844	753	767	2.798
		Ženske	36	70	208	526	497	872	2.209
SKUPAJ lokacije	C00-C96	Moški	39	139	458	2.358	2.485	2.380	7.859
		Ženske	37	134	638	1.811	1.513	2.337	6.470

Vir: Rak v Sloveniji 2015, Register raka Republike Slovenije, 2018

2.4.2 Tabela 3: **Groba in starostno specifična incidenčna stopnja raka** po najpogostejših lokacijah in spolu, Slovenija, 2015

na 100.000 prebivalcev

Lokacija po MKB-10			0-19 let	20-34	35-49	50-64	65-74	75+	SKUPAJ
Želodec	C16	Moški	-	1,0	7,2	31,4	115,2	162,0	29,0
		Ženske	-	1,1	2,3	16,7	35,8	67,5	15,3
Debelo črevo	C18	Moški	1,0	1,0	12,2	53,1	165,1	266,3	46,1
		Ženske	-	1,1	6,8	37,4	104,6	150,0	36,7
Rektosigmoidna zveza	C19	Moški	-	-	1,3	8,0	22,8	36,9	6,4
		Ženske	-	0,5	0,5	4,5	10,4	21,1	4,5
Rektum	C20	Moški	-	-	6,3	39,4	90,2	97,8	24,3
		Ženske	-	0,5	2,3	14,0	39,6	53,5	13,5
Sapnici in pljuča	C34	Moški	-	1,0	8,4	162,5	329,2	455,5	95,4
		Ženske	-	-	6,8	88,8	116,9	107,0	44,0
Druge maligne neoplazme kože	C44	Moški	-	8,5	32,4	147,0	441,1	906,2	136,6
		Ženske	0,5	8,1	43,2	111,7	282,8	546,4	123,2
Dojka	C50	Moški	-	-	-	1,3	3,3	3,2	0,8
		Ženske	-	17,3	105,5	223,9	260,1	247,3	126,8
Maternični vrat	C53	Moški	-	-	-	-	-	-	-
		Ženske	-	4,9	18,2	20,3	6,6	15,8	11,4
Maternično telo	C54	Moški	-	-	-	-	-	-	-
		Ženske	-	1,1	10,0	61,7	100,9	76,3	34,1
Prostata	C61	Moški	-	-	6,7	227,6	714,9	659,2	156,4
		Ženske	-	-	-	-	-	-	-
Ostale lokacije		Moški	18,0	58,3	118,4	373,8	818,1	1.230,3	273,6
		Ženske	18,6	37,9	94,6	237,0	468,5	764,8	212,3
SKUPAJ lokacije	C00-C96	Moški	18,9	69,8	193,0	1.044,3	2.699,9	3.817,5	768,6
		Ženske	19,1	72,6	290,2	815,9	1.426,1	2.049,8	621,8

Viri: Rak v Sloveniji 2015, Register raka Republike Slovenije, 2018

2.4.2 Tabela 4: **Starostno standardizirana incidenčna stopnja raka** po najpogostejših lokacijah¹⁾ raka in spolu, Slovenija, 2006–2015

SSS incidence na 100.000 prebivalcev

Lokacija-MKB		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Moški											
Prostata	C61	87,7	102,9	111,8	120,2	116,1	133,6	115,9	116,2	107,5	116,3
Druge maligne neoplazme kože	C44	79,7	79,5	85,8	80,7	90,7	91,7	93,2	102,8	90,4	101,3
Debelo črevo in danka	C18-C20	69,5	71,5	72,4	79,7	85,0	80,6	73,2	62,7	63,8	57,5
Sapnik, sapnici in pljuča	C33-C34	85,5	79,7	79,6	71,6	71,9	66,8	69,4	67,8	67,3	71,5
Glava in vrat	C00-C14, C32	32,0	33,3	31,4	31,0	34,7	28,6	28,8	28,3	28,8	28,5
SKUPAJ lokacije	C00-C96	559,1	567,5	584,8	581,7	597,5	609,1	586,9	583,8	572,2	583,6
Ženske											
Dojka	C50	87,5	89,0	88,8	84,7	94,8	84,1	95,4	91,5	91,5	93,8
Druge maligne neoplazme kože	C44	60,2	59,1	67,0	62,2	68,6	65,9	68,4	78,0	69,0	71,6
Debelo črevo in danka	C18-C20	36,6	39,4	40,2	39,9	44,5	40,8	37,1	32,7	31,5	31,5
Sapnik, sapnici in pljuča	C33-C34	21,2	24,2	22,0	24,1	25,8	25,3	26,5	28,8	27,0	29,1
Maternično telo	C54	20,5	21,9	19,7	19,8	22,3	20,7	23,1	20,6	23,3	23,4
SKUPAJ lokacije	C00-C96	380,2	395,5	402,0	383,7	409,5	389,5	403,0	409,8	399,2	405,0

¹⁾ Osnovni naborViri: SLORA <http://www.slora.si/>, 8. 11. 2018

II. UMLJIVOSTNE MERE RAKA

2.4.2 Tabela 5: **Umrli zaradi raka** po najpogostejših lokacijah, spolu in starosti, Slovenija, 2015

Lokacija po MKB-10			0-19 let	20-34	35-49	50-64	65-74	75+	SKUPAJ
Želodec	C16	Moški	-	-	7	51	57	102	217
		Ženske	-	2	1	26	20	78	127
Debelo črevo	C18	Moški	-	1	10	56	73	125	265
		Ženske	-	-	7	26	45	131	209
Rektosigmoidna zveza	C19	Moški	-	-	1	6	6	11	24
		Ženske	-	1	-	4	4	14	23
Rektum	C20	Moški	-	1	6	42	41	76	166
		Ženske	-	-	6	9	20	60	95
Sapnici in pljuča	C34	Moški	-	2	14	270	276	285	847
		Ženske	-	-	9	123	96	130	358
Druge maligne neoplazme kože	C44	Moški	-	-	-	-	1	13	14
		Ženske	-	-	-	-	1	14	15
Dojka	C50	Moški	-	-	-	1	-	1	2
		Ženske	-	1	32	93	84	221	431
Maternični vrat	C53	Moški	-	-	-	-	-	-	-
		Ženske	-	1	9	13	8	19	50
Maternično telo	C54	Moški	-	-	-	-	-	-	-
		Ženske	-	-	1	7	22	36	66
Prostata	C61	Moški	-	-	-	29	80	296	405
		Ženske	-	-	-	-	-	-	-
Ostale lokacije		Moški	8	9	56	405	431	635	1.544
		Ženske	1	9	47	220	325	756	1.358
SKUPAJ lokacije	C00-C96	Moški	8	13	94	860	965	1.544	3.484
		Ženske	1	14	112	521	625	1.459	2.732

Viri: Rak v Sloveniji 2015, Register raka Republike Slovenije, 2018

2.4.2 Tabela 6: **Groba in starostno specifična umrljivostna stopnja raka** po najpogostejših lokacijah in spolu, Slovenija, 2015

na 100.000 prebivalcev

Lokacija po MKB-10		0-19 let	20-34	35-49	50-64	65-74	75+	SKUPAJ	
Želodec	C16	Moški	-	-	3,5	21,5	25,2	110,8	21,2
		Ženske	-	1,1	0,5	11,7	18,9	68,4	12,2
Debelo črevo	C18	Moški	-	0,5	4,2	24,8	79,3	200,5	25,9
		Ženske	-	-	3,2	11,7	42,4	114,9	20,1
Rektosigmoidna zveza	C19	Moški	-	-	0,4	2,7	6,5	17,6	2,3
		Ženske	-	0,5	-	1,8	3,8	12,3	2,2
Rektum	C20	Moški	-	0,5	2,5	18,6	44,5	121,9	16,2
		Ženske	-	-	2,7	4,1	18,9	52,6	9,1
Sapnici in pljuča	C34	Moški	-	1,0	5,9	119,6	299,9	457,1	82,8
		Ženske	-	-	4,1	55,4	90,5	114,0	34,4
Druge maligne neoplazme kože	C44	Moški	-	-	-	-	1,1	20,9	1,4
		Ženske	-	-	-	-	0,9	12,3	1,4
Dojka	C50	Moški	-	-	-	0,4	-	1,6	0,2
		Ženske	-	0,5	14,6	41,9	79,2	193,8	41,4
Maternični vrat	C53	Moški	-	-	-	-	-	-	-
		Ženske	-	0,5	4,1	5,9	7,5	16,7	4,8
Maternično telo	C54	Moški	-	-	-	-	-	-	-
		Ženske	-	-	0,5	3,2	20,7	31,6	6,3
Prostata	C61	Moški	-	-	-	12,8	86,9	474,8	39,6
		Ženske	-	-	-	-	-	-	-
Ostale lokacije		Moški	3,9	4,5	23,6	179,4	468,3	1.018,5	151,0
		Ženske	0,5	4,9	21,4	99,1	306,3	663,1	130,5
SKUPAJ lokacije	C00-C96	Moški	3,9	6,5	39,6	380,9	1.048,5	2.476,5	340,7
		Ženske	0,5	7,6	50,9	234,7	589,1	1.279,7	262,6

Viri: Rak v Sloveniji 2015, Register raka Republike Slovenije, 2018

III. PREVALENČNE MERE RAKA

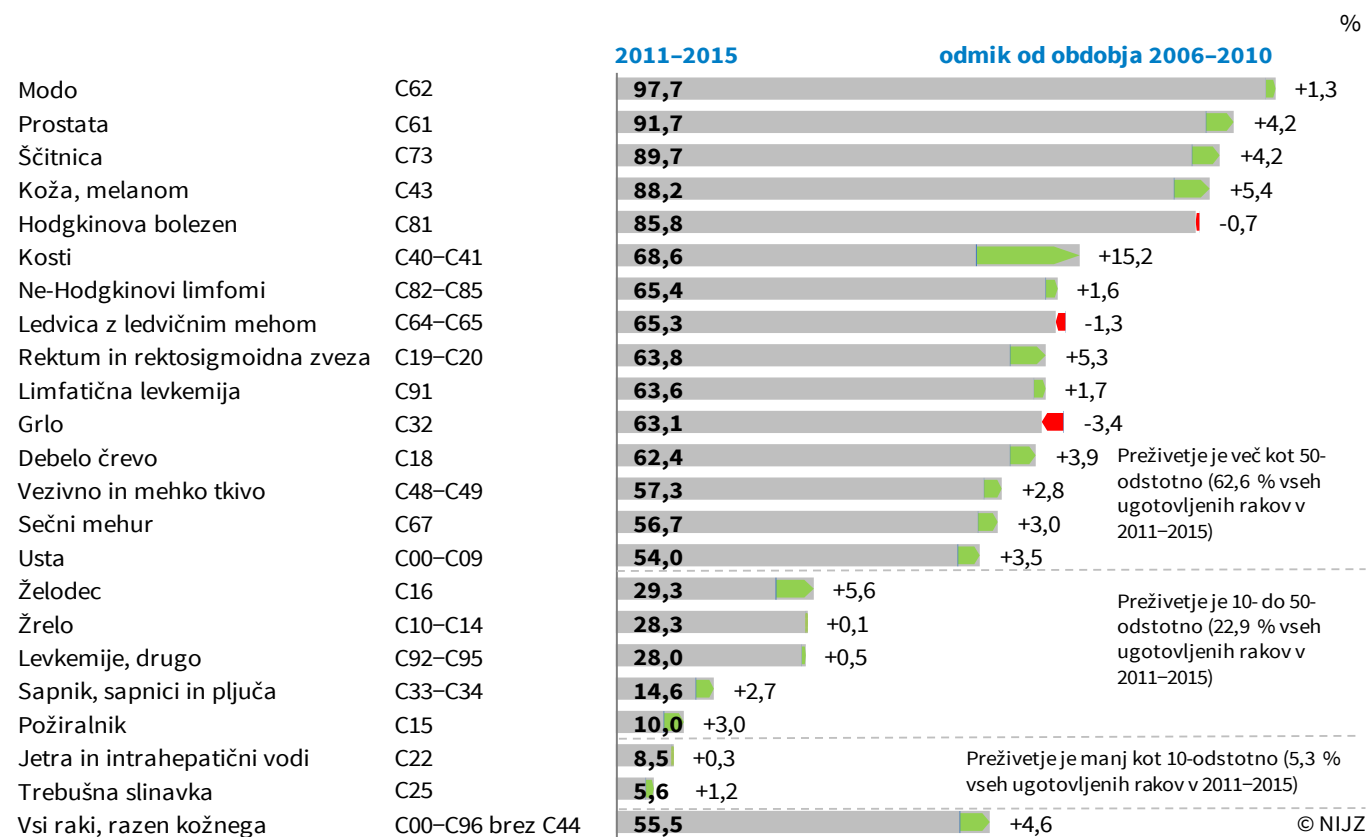
2.4.2 Tabela 7: **Prevalenca raka** po spolu in izbrani primarni lokaciji (najpogostejše lokacije), Slovenija, 31. 12. 2015

Lokacija po MKB-10 ¹⁾			Leta po diagnozi				Celotna prevalenca
			<1 leto	1-4	5-9	10+	
Želodec	C16	Moški	190	378	229	377	1.174
		Ženske	105	207	176	343	831
Debelo črevo	C18	Moški	386	1.206	940	900	3.432
		Ženske	306	887	810	1.006	3.009
Rektum in rektosigmoidna zveza	C19-C20	Moški	281	1.008	797	773	2.859
		Ženske	155	526	572	715	1.968
Sapnik, sapnici in pljuča	C33-C34	Moški	583	631	341	348	1.903
		Ženske	322	424	214	166	1.126
Maligni melanom kože	C43	Moški	275	851	634	696	2.456
		Ženske	229	874	857	1.196	3.156
Druge maligne neoplazme kože	C44	Moški	1.377	4.260	3.347	3.573	12.557
		Ženske	1.266	4.331	3.717	4.522	13.836
Dojka	C50	Moški	8	42	20	36	106
		Ženske	1.267	4.317	4.134	6.761	16.479
Maternični vrat	C53	Moški	-	-	-	-	-
		Ženske	107	356	468	2.576	3.507
Maternično telo	C54	Moški	-	-	-	-	-
		Ženske	334	1.036	972	2.218	4.560
Prostata	C61	Moški	1.507	5.004	3.826	1.815	12.152
		Ženske	-	-	-	-	-
SKUPAJ lokacije	C00-C96	Moški	6.287	16.989	13.110	13.306	46.168
		Ženske	5.416	15.846	14.370	23.565	56.225

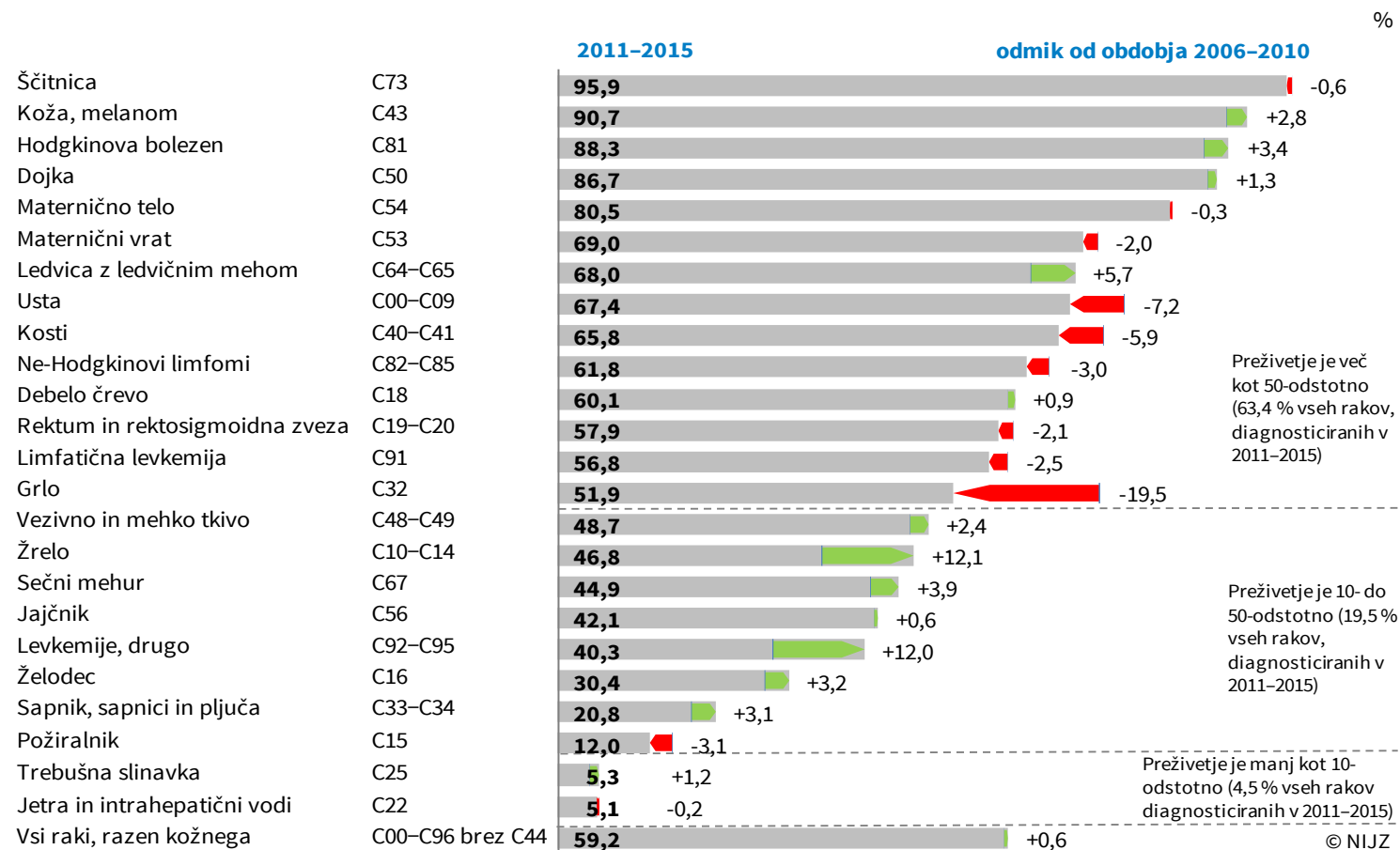
¹⁾ Pri posameznih lokacijah je pri prikazu prevalenca oseba z več raki vključena v vsako lokacijo, pri vseh lokacijah skupaj pa se v prevalenci tudi oseba z več raki šteje samo enkrat.
Viri: Rak v Sloveniji 2015, Register raka Republike Slovenije, 2018

IV. PREŽIVETJE

2.4.2 Slika 4: **Petletno relativno preživetje bolnikov z rakom, zbolelih v letih 2006–2010 in 2011–2015, po lokaciji – MOŠKI, Slovenija**

Viri: Rak v Sloveniji 2015, Register raka Republike Slovenije, 2018

2.4.2 Slika 5: **Petletno relativno preživetje bolnikov z rakom, zbolelih v letih 2006–2010 in 2011–2015, po lokaciji – ŽENSKE, Slovenija**

Viri: Rak v Sloveniji 2015, Register raka Republike Slovenije, 2018

REGIONALNE PRIMERJAVE

I. INCIDENČNE MERE RAKA

2.4.2 Tabela 8: **Incidenca raka** po najpogostejših lokacijah, spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2015

Lokacija po MKB-10			Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
Želodec	C16	Moški	25	62	17	34	4	8	20	65	25	4	18	15	297
		Ženske	6	36	6	17	2	3	10	41	10	4	13	11	159
Debelo črevo	C18	Moški	29	76	20	45	21	18	24	124	43	13	42	16	471
		Ženske	16	58	9	46	5	10	26	109	40	15	33	15	382
Rektum in rektosigmoidna zveza	C19-C20	Moški	24	52	15	34	7	19	22	75	29	4	16	16	313
		Ženske	19	32	6	23	7	6	16	39	13	4	13	9	187
Sapnik, sapnici in pljuča	C33-C34	Moški	62	159	47	101	22	25	57	264	113	26	47	55	978
		Ženske	25	59	16	44	17	12	31	146	45	10	28	27	460
Druge maligne neoplazme kože	C44	Moški	102	133	74	174	11	31	112	447	159	19	88	47	1.397
		Ženske	117	124	45	163	13	34	97	432	138	15	58	46	1.282
Dojka	C50	Moški	-	4	-	1	-	1	-	-	1	-	1	-	8
		Ženske	70	211	35	144	34	48	96	341	145	28	86	81	1.319
Maternični vrat	C53	Moški	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Ženske	7	20	5	15	5	4	10	35	3	7	4	4	119
Maternično telo	C54	Moški	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Ženske	28	57	12	37	11	12	24	95	34	12	18	15	355
Prostata	C61	Moški	160	214	59	136	30	55	91	396	173	45	131	109	1.599
		Ženske	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale lokacije		Moški	152	428	78	319	63	90	203	779	290	72	175	147	2.796
		Ženske	125	310	69	241	52	79	133	635	238	55	146	124	2.207
SKUPAJ lokacije	C00-C96	Moški	554	1.128	310	844	158	247	529	2.150	833	183	518	405	7.859
		Ženske	413	907	203	730	146	208	443	1.873	666	150	399	332	6.470

Viri: Rak v Sloveniji 2015, Register raka Republike Slovenije, 2018

2.4.2 Tabela 9: **Starostno standardizirana incidenčna stopnja raka** po najpogostejših lokacijah, spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2015

SSS incidence na 100.000 preb.

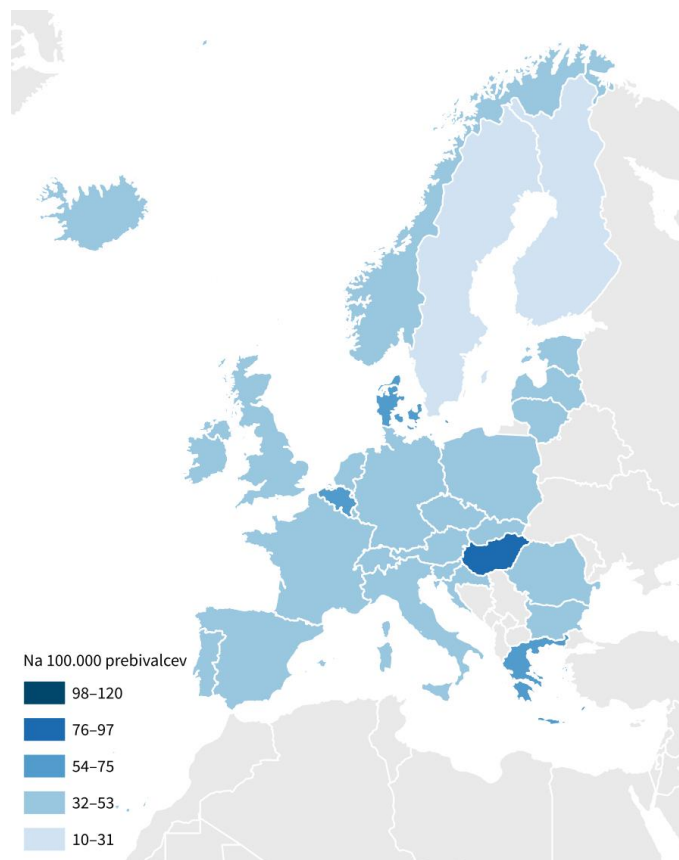
Lokacija po MKB-10		Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
		Moški												
Prostata	C61	194,6	98,2	118,3	78,4	97,1	111,4	100,6	117,4	127,4	121,0	150,6	132,7	116,3
Druge maligne neoplazme kože	C44	125,5	59,1	149,1	102,4	36,6	63,7	122,4	128,8	115,7	54,9	100,5	58,6	101,3
Debelo črevo in danka	C18-C20	65,3	57,6	70,3	45,4	93,1	78,8	51,1	58,0	54,2	47,8	68,7	42,2	57,5
Sapnik, sapnici in pljuča	C33-C34	75,4	73,9	94,1	59,3	73,5	51,8	63,1	78,3	83,2	67,8	52,7	68,4	71,5
Glava in vrat	C00-C14, C32	44,6	32,9	37,6	28,6	31,3	37,9	31,6	20,4	24,5	30,6	23,4	26,9	28,5
SKUPAJ lokacije	C00-C96	689,4	523,9	631,5	504,8	536,3	517,9	588,9	638,3	626,4	500,1	613,6	518,1	583,6
Ženske														
Dojka	C50	83,1	95,6	65,2	85,1	109,5	86,6	103,6	95,1	102,5	78,8	95,4	107,9	93,8
Druge maligne neoplazme kože	C44	104,7	40,2	72,3	79,4	36,9	58,9	84,4	93,6	75,8	32,7	51,4	49,8	71,6
Debelo črevo in danka	C18-C20	29,4	30,6	24,2	31,7	30,3	27,1	32,9	33,3	28,6	41,9	44,0	21,6	31,5
Sapnik, sapnici in pljuča	C33-C34	26,9	25,3	28,2	22,6	49,5	21,6	32,2	35,8	28,5	20,6	25,9	28,8	29,1
Maternično telo	C54	27,8	22,0	24,5	21,5	33,0	24,7	25,9	25,0	20,5	33,0	18,0	17,3	23,4
SKUPAJ lokacije	C00-C96	423,0	357,7	363,7	384,2	434,9	372,5	425,0	450,9	408,8	363,5	410,8	381,9	405,0

Viri: SLORA <http://www.slora.si/>, 8. 11. 2018

MEDNARODNE PRIMERJAVE

2.4.2 Slika 6: **Ocenjena starostno standardizirana¹⁾ incidenčna stopnja raka pljuč – SKUPAJ**, Slovenija in EU, 2018

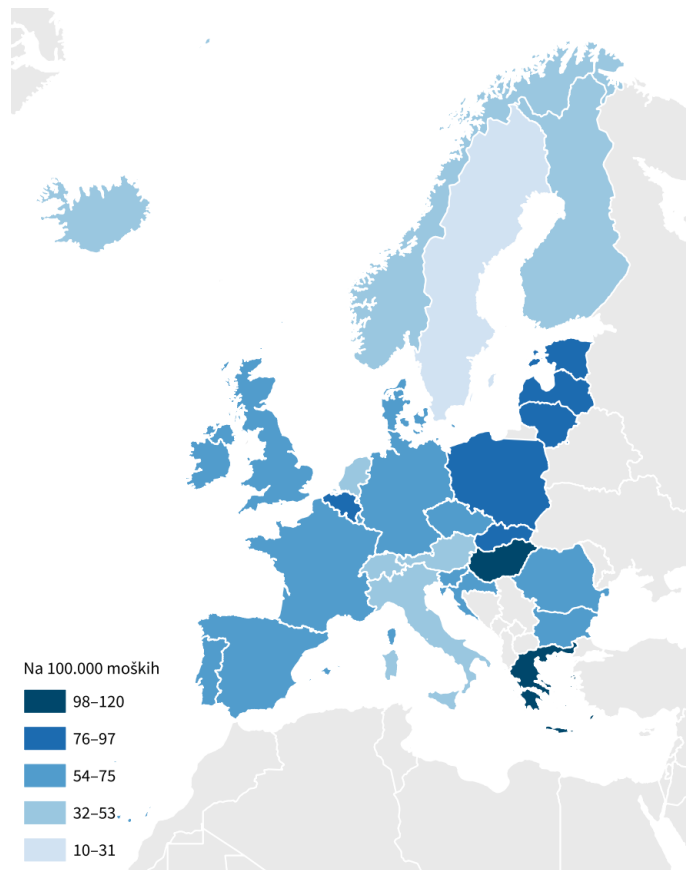

¹⁾ evropski standard

Viri: ECIS, <https://ecis.jrc.ec.europa.eu/>, 16. 1. 2019

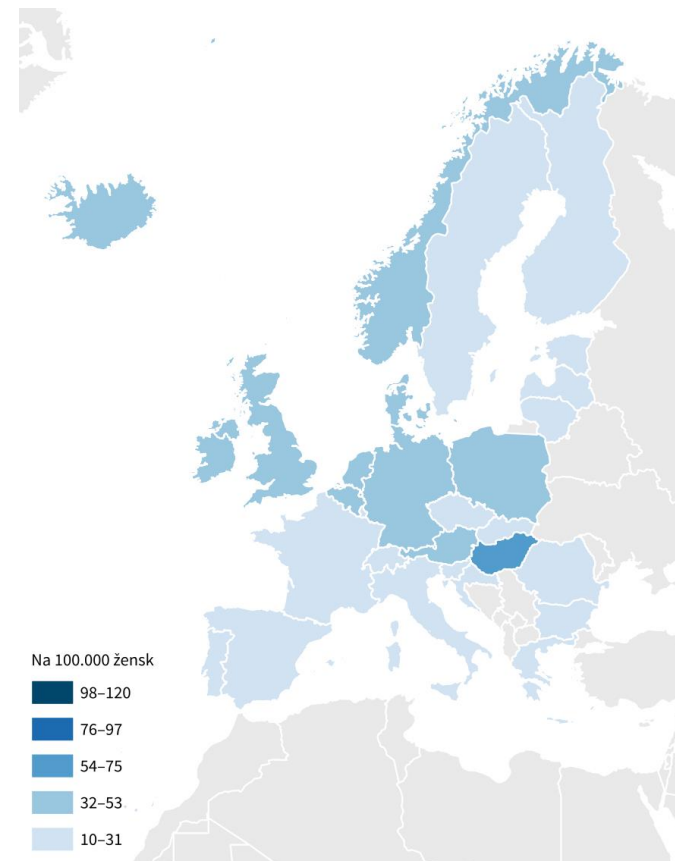
2.4.2 Slika 7: **Ocenjena starostno standardizirana¹⁾ incidenčna stopnja raka pljuč – MOŠKI**, Slovenija in EU, za leto 2018

1) evropski standard

Viri: ECIS, <https://ecis.jrc.ec.europa.eu/>, 16. 1. 2019

2.4.2 Slika 8: **Ocenjena starostno standardizirana¹⁾ incidenčna stopnja raka pljuč – ŽENSKE**, Slovenija in EU, za leto 2018

1) evropski standard

Viri: ECIS, <https://ecis.jrc.ec.europa.eu/>, 16. 1. 2019

DEFINICIJE

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
	Rak	Rak (neoplazma, malignom ali maligni tumor) je bolezen, ki nastane zaradi nepopravljive spremembe v celičnem jedru (mutacija genov) v telesnih ali spolnih celicah. Spremenjene gene (mutacijo) lahko podedujemo ali pa nastane v času življenja.	Rak ni ena sama bolezen, pač pa več sto različnih, ki lahko vzniknejo v vseh tkivih in organih človeškega organizma. Razlikujejo se po pogostosti ter načinu in izidu zdravljenja, imajo pa tudi različne, bolj ali manj znane dejavnike tveganja. Rak je z redkimi izjemami bolezen starejših ljudi. Podrobnejša metodološka pojasnila so na voljo na spletnem portalu http://www.slora.si .	Cancer
	Incidenca raka	Incidenca raka pomeni absolutno število vseh novih primerov raka v točno določeni populaciji v enem koledarskem letu.	Incidenca ne šteje bolnikov, pač pa primere bolezni. Tako lahko posamezna oseba, če v istem letu zbolí za različnimi rakavimi boleznimi, prispeva v incidenco več primerov bolezni. Vir podatkov o incidenci je podatkovna zbirka Registra raka RS . V programu SLORA so podatki za bolnike, ki so zboleli od leta 1961 naprej in so imeli ob diagnozi stalno prebivališče v Republiki Sloveniji. Dodatna metodološka pojasnila so na voljo na spletnem portalu http://www.slora.si .	Cancer incidence
	Umrli zaradi raka	Umrli zaradi raka pomenijo absolutno število vseh umrlih zaradi raka v točno določeni populaciji v enem koledarskem letu.	V program SLORA podatke o umrlih posreduje NIJZ. Možna so malenkostna odstopanja med uradnim številom umrlih in izpisi programa SLORA. Vzroki odstopanja so pojasnjeni na spletnem portalu http://www.slora.si .	Dead person from cancer

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
	Prevalenca raka	Prevalenca raka pomeni število vseh bolnikov z rakom v točno določeni populaciji, ki so bili živi na izbrani datum (zadnji dan v koledarskem letu), ne glede na to, kdaj so zboleli.	Celotna prevalenca obsega vse bolnike, ne glede na to, kako dolgo pred datumom izračuna so zboleli. Delna prevalenca šteje samo bolnike, ki so zboleli v določenem obdobju, npr. 1, 5 ali 10 let pred datumom, na katerega računamo. Nekateri bolniki zbolijo za več kot eno rakavo boleznijo, zato je vsota prevalenc bolnikov po posameznih vrstah raka večja kot skupna prevalenca, pri kateri štejemo samo bolnike ne glede na število posameznih rakavih bolezni. Več na spletnem portalu http://www.slora.si .	Cancer prevalence
RRRS	Register raka Republike Slovenije	Register raka RS je eden najstarejših populacijskih registrov v Evropi, katerega namen je zbiranje in obdelava podatkov o vseh novih primerih raka in preživetju bolnikov z rakom.	RRRS je bil ustanovljen leta 1950 na Onkološkem inštitutu Ljubljana (OI LJ). Ena od stalnih oblik vračanja obdelanih podatkov so letna poročila Rak v Sloveniji. Novejši letniki so dostopni na spletni strani OI LJ: http://www.onko-i.si .	Cancer Registry of the Republic of Slovenia
SLORA	Spletna stran SLORA	SLORA je spletna stran z epidemiološkimi podatki o raku v Sloveniji in dostopom do podatkovnih zbirk o raku po svetu.	Ob 60-letnici je RRRS uvedel novost – interaktivno spletišče z imenom SLORA, dostopno na: http://www.slora.si . Ime izhaja iz začetnih črk besed 'Slovenija in rak'. To je spletna aplikacija za neposreden dostop do podatkov iz baze RRRS, ki uporabniku omogoča priklic zbranih podatkov iz baze 'na klik'. Rezultati poizvedbe se prikažejo v grafični in tabelarni obliki. SLORA je interaktivno spletišče s sprotno posodobitvijo podatkov, zato je treba ob citiranju vira podatkov navesti datum poizvedbe.	SLORA web page
	Groba incidenčna stopnja raka	Groba incidenčna stopnja raka je razmerje med številom novih primerov raka v koledarskem letu in številom prebivalcev v istem letu, pomnoženo s 100.000.	Groba incidenčna stopnja raka = (število novih primerov raka x 100.000) / število prebivalcev	Crude cancer incidence rate

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
	Groba umrljivostna stopnja raka	Groba umrljivostna stopnja raka je razmerje med številom umrlih zaradi raka v koledarskem letu in številom prebivalcev v istem letu, pomnoženo s 100.000.	Groba umrljivostna stopnja raka = (število umrlih zaradi raka x 100.000) / število prebivalcev	Crude cancer mortality rate
SSS	Starostno standardizirana stopnja incidence/umrljivosti	Starostno standardizirana stopnja je teoretična stopnja, pri kateri predpostavimo, da je starostna struktura opazovane populacije taka kot v standardni populaciji – pove nam torej, kakšna bi bila groba stopnja v opazovani populaciji, če bi bila starostna struktura te populacije enaka, kot je v standardni populaciji. Uporabljamo jo, če analiziramo incidenco/umrljivost v daljšem časovnem obdobju (če se starostna struktura prebivalstva v času spreminja) ali če incidenco/umrljivost primerjamo med populacijami z različno starostno strukturo.	<p>V programu SLORA je uporabljena neposredna metoda starostne standardizacije. Starostno standardizirane stopnje (SSS) se pri tej metodi izračunajo po formuli:</p> $SSS = \sum_{i=1}^{17} S_i * \frac{N_i}{P_i}$ <p>kjer je N = podatek o številu primerov v opazovani populaciji (incidenca), P = podatek o številu prebivalcev v opazovani populaciji, S = podatek o številu prebivalcev v standardni populaciji in i = 5-letna starostna skupina.</p> <p>Če se določen rak pojavlja samo pri enem spolu, starostno standardizirana stopnja pri izračunu za oba spola skupaj ni prikazana.</p> <p>Pri izračunu SDR se uporablja Evropska standardna populacija (ESP) Svetovne zdravstvene organizacije iz leta 1976 (100.000 prebivalcev, razdeljenih po petletnih starostnih skupinah, razen delitve 0–5 let na 0 let, 1–4 let starosti, enotno za oba spola).</p>	Age-standardized rate
	Starostno specifična incidenčna stopnja raka	Starostno specifična incidenčna stopnja raka je razmerje med številom novih primerov raka pri osebah določene starosti v koledarskem letu in številom prebivalstva enake starosti sredi istega leta na določenem območju, pomnoženo s 100.000.	Starostno specifična incidenčna stopnja raka = (število novih primerov raka pri osebah določene starosti x 100.000) / število prebivalcev enake starosti	Age-specific cancer incidence rate

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
	Starostno specifična umrljivostna stopnja raka	Starostno specifična umrljivostna stopnja raka je razmerje med številom zaradi raka umrlih oseb določene starosti v koledarskem letu in številom prebivalstva enake starosti sredi istega leta na določenem območju, pomnoženo s 100.000.	Starostno specifična umrljivostna stopnja raka = (število zaradi raka umrlih oseb določene starosti x 100.000) / število prebivalcev enake starosti	Age-specific cancer mortality rate
	Čisto preživetje	Relativno in čisto preživetje se izračunata s statističnim primerjanjem opazovanega preživetja proučevane skupine bolnikov in preživetjem, ki ga glede na spol in starost v določenem obdobju pričakujemo v celotni populaciji, iz katere prihajajo bolniki (t.i. pričakovano preživetje).	Pričakovano preživetje se izračuna na podlagi podatkov o splošni umrljivosti, ki se v obliki tablic umrljivosti za posamezno državo rutinsko objavljajo v okviru demografske statistike; za naše izračune so uporabljene slovenske letne popolne momentne tablice umrljivosti. Od leta 2014 naprej v prikazujemo čisto preživetje izračunano po metodi Pohar-Perme, do takrat pa smo prikazovali preživetje izračunano po metodi Ederer-II, ki je ena od metod relativnega preživetja. Za izračun je uporabljena knjižnica relsurv v programskem paketu R. Več na spletni strani OI LJ: http://www.onko-i.si/rrs . Ta metoda ni enaka tisti za prikaz relativnega preživetja na spletišču SLORA. Podrobnejša metodološka pojasnila so na http://www.slora.si .	Net survival

SEZNAM SLIK IN TABEL

SEZNAM SLIK

2.4.2 Slika 1: Odstotni delež incidence vseh rakov po starostnih skupinah, Slovenija, 2015.....	2-2
2.4.2 Slika 2: Groba incidenčna in umrljivostna stopnja raka po spolu s povprečno letno spremembo ¹⁾ za zadnjih 10 let, Slovenija, 1985–2015.....	2-3
2.4.2 Slika 3: Starostno standardizirana umrljivostna stopnja raka , Slovenija in EU, 1985–2015.....	2-3
2.4.2 Slika 4: Petletno relativno preživetje bolnikov z rakom, zbolelih v letih 2006–2010 in 2011–2015 , po lokaciji – MOŠKI , Slovenija.....	2-10
2.4.2 Slika 5: Petletno relativno preživetje bolnikov z rakom, zbolelih v letih 2006–2010 in 2011–2015 , po lokaciji – ŽENSKE , Slovenija.....	2-11
2.4.2 Slika 6: Ocenjena starostno standardizirana¹⁾ incidenčna stopnja raka pljuč – SKUPAJ , Slovenija in EU, 2018.....	2-14
2.4.2 Slika 7: Ocenjena starostno standardizirana¹⁾ incidenčna stopnja raka pljuč – MOŠKI , Slovenija in EU, za leto 2018.....	2-15
2.4.2 Slika 8: Ocenjena starostno standardizirana¹⁾ incidenčna stopnja raka pljuč – ŽENSKE , Slovenija in EU, za leto 2018.....	2-15

SEZNAM TABEL

2.4.2 Tabela 1: Breme raka , Slovenija, 2015.....	2-2
2.4.2 Tabela 2: Incidenca raka po najpogostejših lokacijah, spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2015.....	2-4
2.4.2 Tabela 3: Groba in starostno specifična incidenčna stopnja raka po najpogostejših lokacijah in spolu, Slovenija, 2015.....	2-5
2.4.2 Tabela 4: Starostno standardizirana incidenčna stopnja raka po najpogostejših lokacijah ¹⁾ raka in spolu, Slovenija, 2006–2015.....	2-6
2.4.2 Tabela 5: Umrlji zaradi raka po najpogostejših lokacijah, spolu in starosti, Slovenija, 2015.....	2-7
2.4.2 Tabela 6: Groba in starostno specifična umrljivostna stopnja raka po najpogostejših lokacijah in spolu, Slovenija, 2015.....	2-8
2.4.2 Tabela 7: Prevalenca raka po spolu in izbrani primarni lokaciji (najpogostejše lokacije), Slovenija, 31. 12. 2015.....	2-9
2.4.2 Tabela 8: Incidenca raka po najpogostejših lokacijah, spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2015.....	2-12
2.4.2 Tabela 9: Starostno standardizirana incidenčna stopnja raka po najpogostejših lokacijah, spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2015.....	2-13